

ด่วนที่สุด

ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๓๔๒

กค. 142
วันที่ 12 พ.ย. 68
เวลา 09.15 น.

สคค. (eMail)
ส่ง : กวค.
รับที่ : ๕10817/68
12 พ.ย. 2568 เวลา 9.00 น.

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารซี ซอยแจ้งวัฒนะ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

เรื่อง ผลการประชุม The Global Forum on the Ethics of Artificial Intelligence in 2025

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๗๕๔๔ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้นำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี
๒. รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม The 3rd UNESCO Global Forum on the Ethics of AI 2025 (GFEAI 2025) ระดับรัฐมนตรีหรือเทียบเท่า จำนวน ๓๒ คน
๓. สำเนาความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement) ฉบับลงนามสองฝ่าย และคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขอเสนอเรื่อง ผลการประชุม The Global Forum on the Ethics of Artificial Intelligence in 2025 มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ เห็นชอบและอนุมัติให้รัฐบาลไทย โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (หน่วยงานหลัก) กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมมือกับองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) จัดการประชุม The Global Forum on the Ethics of Artificial Intelligence in 2025 (GFEAI 2025) ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ กรุงเทพฯ และเห็นชอบให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ลงนามความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างราชอาณาจักรไทยกับยูเนสโก ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างความตกลงฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปรับแก้ดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ (เรื่อง การจัดทำหนังสือสัญญาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ) ด้วย โดยผลการประชุม GFEAI 2025 มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม อีกทั้งมีนัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมดังกล่าว โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓)

/๒. ความเร่งด่วน...

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี -

๓.สาระสำคัญของผลการประชุม GFEAI 2025

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขอสรุปผลการประชุม GFEAI 2025 ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

๓.๑ ภาพรวม

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (หน่วยงานหลัก) กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นเจ้าภาพร่วมกับยูเนสโก ได้ดำเนินการจัดการประชุม The Global Forum on the Ethics of Artificial Intelligence in 2025 (GFEAI 2025) ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ บางกอก คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ เสร็จสิ้นแล้ว

การประชุม GFEAI 2025 ประกอบด้วยการประชุมและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- การประชุมแบบปิดสำหรับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ระดับสูง

- การประชุมของยูเนสโก

- การหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลในประเด็นที่สำคัญด้านปัญญาประดิษฐ์ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ อาทิ การพัฒนา การส่งเสริมและการประยุกต์ใช้ การประเมินความพร้อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถ

- การประกาศเปิดตัวกลไกและเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

- กิจกรรมร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทั้งไทยและต่างประเทศ จำนวน ๑๐ กิจกรรม ในลักษณะกิจกรรมคู่ขนาน (Side event) และกิจกรรมคู่ขนานที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจัดเพิ่มเติม นอกสถานที่จัดประชุม ภายใต้หัวข้อหลัก “สัปดาห์ปัญญาประดิษฐ์กรุงเทพฯ” หรือ “Bangkok AI Week” เพื่อเปิดกว้างให้นักวิชาการ ประชาชน และบุคคลทั่วไป ได้รับความรู้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสร้างความตระหนักถึงจริยธรรมและความรับผิดชอบ เมื่อใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ตามแนวทางโลก

๓.๒ พิธีเปิดการประชุม GFEAI 2025

นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ให้เกียรติเป็นประธานเปิดการประชุม GFEAI 2025 เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยมีนางอเดรย์ อาซูลเลย์ (H.E. Ms. Audrey Azoulay) ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกร่วมกล่าวเปิดงาน การประชุมในครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒,๗๗๔ คน จาก ๙๐ ประเทศ โดยแบ่งเป็นผู้แทนระดับรัฐมนตรี หรือเทียบเท่าที่กำกับดูแลด้านปัญญาประดิษฐ์ จำนวน ๓๒ คน ผู้แทนประเทศสมาชิกยูเนสโก ๒๘๘ คน แขกรับเชิญพิธีเปิดการประชุม ๒๓๓ คน ผู้เข้าร่วมประชุม ๗๖๐ คน ผู้เข้าร่วมประชุมออนไลน์ ๔๑๖ คน วิทยากร ๑๕๒ คน และผู้แทนองค์การระหว่างประเทศ ๑๔๕ คน รายชื่อผู้แทนระดับรัฐมนตรีหรือเทียบเท่า รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓.๓ สรุปผลลัพธ์สำคัญของการประชุม

การประชุม GFEAI 2025 เป็นการประชุมระดับนานาชาติที่มุ่งเน้นความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม โดยที่ประชุมเน้นย้ำความสำคัญของการสร้างความร่วมมือระดับพหุภาคี ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ยูเนสโกร่วมกับประเทศไทยประกาศการจัดเตรียมตั้งศูนย์ AI Governance Practice Center (AIGPC) ที่ประเทศไทย ซึ่งเป็นการแสดงถึงบทบาทประเทศไทย

ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกและในเวทีโลก รวมถึงความสำคัญของมาตรฐานจริยธรรมร่วมกันทั่วโลก และจัดการกับความท้าทายด้านจริยธรรมที่เกิดขึ้นใหม่ ผลลัพธ์สำคัญจากการประชุม GFEAI 2025 สรุปได้ ๖ ประเด็น ดังนี้

๓.๓.๑ การเพิ่มความร่วมมือพหุภาคี (Increased Multilateral Cooperation)

ที่ประชุมเน้นย้ำถึงความจำเป็นของความร่วมมือข้ามพรมแดนในการกำกับดูแล AI ร่วมกัน โดยยูเนสโกได้เปิดตัวเครือข่ายระดับโลกที่สำคัญ ๒ โครงการ

(๑) เครือข่ายระดับโลกของหน่วยงานกำกับดูแลปัญญาประดิษฐ์ (Global Network of AI Supervisory Authorities) เป็นแพลตฟอร์มสำหรับหน่วยงานกำกับดูแลทั่วโลกในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำกับดูแลปัญญาประดิษฐ์ให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานสากล รวมถึงข้อเสนอแนะของยูเนสโกว่าด้วยจริยธรรมของปัญญาประดิษฐ์ หรือ UNESCO Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence

(๒) เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมและวิชาการระดับโลกว่าด้วยจริยธรรมและนโยบายปัญญาประดิษฐ์ [Global Civil Society Organizations (CSO) and Academic Network on AI Ethics and Policy] เครือข่ายใหม่ที่เปิดโอกาสให้รัฐบาล นักวิชาการ และองค์กรภาคประชาสังคม ร่วมกันกำหนดมาตรฐาน การตรวจสอบ และการกำกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

๓.๓.๒ การเปิดตัวศูนย์ระดับภูมิภาค AI Governance Practice Center (AIGPC)

ที่ประเทศไทย

ประเทศไทยและยูเนสโกร่วมกัน ประกาศเตรียมการเปิดตัวศูนย์ AI Governance Practice Center (AIGPC) ที่ประเทศไทย ซึ่งเป็นศูนย์กลางการกำกับดูแลปัญญาประดิษฐ์ระดับภูมิภาคแห่งแรกในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก การกิจของศูนย์ฯ คือ เป็นศูนย์กลางสำหรับความร่วมมือการแบ่งปันความรู้ และการทดลองนโยบายต่าง ๆ ที่ทั่วโลกได้พัฒนาขึ้น โดยมีเป้าหมายจะยกระดับ AIGPC เป็นศูนย์ประเภทที่ ๒ (Category 2 Center) ภายใต้ยูเนสโกเพื่อเชื่อมโยงการปฏิบัติระดับภูมิภาคกับการกำหนดนโยบายระดับโลก

๓.๓.๓ การปรับแนวทางจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ให้สอดคล้องทั่วโลก (Global Alignment on Ethical Standards)

ผู้เข้าร่วมประชุม มีความเห็นว่า การใช้งานปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรมเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องยกระดับขึ้นเป็นประเด็นระดับโลก ไม่ใช่เป็นเพียงการพิจารณาในระดับประเทศหรือภูมิภาคเท่านั้น ที่ประชุมได้เน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นที่จะนำข้อเสนอแนะของยูเนสโกว่าด้วยจริยธรรมของปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงการส่งเสริมเครื่องมือที่มีอยู่ เช่น ข้อเสนอแนะวิธีการประเมินความพร้อม [Readiness Assessment Methodology (RAM)] ไปใช้ปฏิบัติจริง เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัญญาประดิษฐ์ของแต่ละประเทศ และเห็นว่าการนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และต้องยึดจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

๓.๓.๔ ความท้าทายด้านจริยธรรมที่เกิดขึ้นใหม่ (Emerging Ethical Challenges Identified)

ที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวางถึงความท้าทายใหม่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นจากเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อาทิ

(๑) การฉ้อโกงออนไลน์: มีการอภิปรายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ทั้งเพื่อก่อเหตุและช่วยต่อต้านการฉ้อโกงออนไลน์ ที่ต้องพิจารณาถึงการใช้เทคโนโลยี ทั้งข้อดีและข้อเสีย

(๒) เทคโนโลยีประสาท (Neurotechnology): ประเด็นช่องว่างด้านจริยธรรม และกฎหมายที่ยังเป็นช่องว่าง ที่จำเป็นต้องดำเนินการเร่งด่วน เช่น การเชื่อมต่อระหว่างสมองกับเครื่องจักร และความจำเป็นในการกำกับดูแลที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

(๓) ทรัพย์สินทางปัญญาและความสร้างสรรค์: มีความกังวลเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ และเนื้อหาที่เกิดจากปัญญาประดิษฐ์ที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

(๔) ความเท่าเทียมด้านภาษา: มีการยกประเด็นความจำเป็นในการพัฒนา ปัญญาประดิษฐ์ที่สนับสนุนภาษาที่ไม่ได้ถูกใช้งานในวงกว้าง รวมถึงภาษาของกลุ่มชนกลุ่มน้อยและภาษา ที่ใกล้สูญพันธุ์ เพื่อปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมและป้องกันการถูกกีดกัน

ความท้าทายเหล่านี้ ถูกยอมรับว่าเป็นประเด็นที่ทั่วโลกต้องได้รับความสนใจ อย่างเร่งด่วนและต้องหาแนวทางป้องกันและหรือแก้ไขร่วมกัน

๓.๓.๕ การแลกเปลี่ยนความรู้และรูปแบบระดับภูมิภาค (Knowledge Exchange and Regional Model)

ผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ แบ่งปันประสบการณ์ในการใช้วิธีการประเมิน ความพร้อม (RAM) ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้จริง ความสำเร็จ และช่องว่าง ผู้แทนจากประเทศ ในอาเซียนเน้นการมุ่งมั่นต่อการกำกับดูแลแบบนุ่มนวล / ไม่เข้มงวด (Soft governance) วิทยาศาสตร์เปิดกว้าง (Open science) และการเสริมสร้างศักยภาพ ในขณะที่ผู้เข้าร่วมจากภูมิภาคละตินอเมริกาและแอฟริกา ให้ความสำคัญกับความพร้อมของภาครัฐและช่องว่างด้านบุคลากรโดยรวม นอกจากนี้ ที่ประชุมยังให้ความสำคัญ กับบทบาทของภาคประชาสังคม แวดวงวิชาการ และผู้นำสตรีในการกำหนดจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์อีกด้วย

๓.๓.๖ การใช้งาน AI อย่างมีจริยธรรมในทางปฏิบัติ: ประเด็นนโยบายสำคัญ (Ethical AI in Practice: Key Policy Themes)

การประชุมระบุประเด็นสำคัญ ๔ ประการสำหรับการใช้งานเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม ดังนี้

(๑) การมีส่วนร่วมและความเท่าเทียม (Inclusion and Equity): ระบบ ปัญญาประดิษฐ์ ต้องออกแบบมาเพื่อให้บริการทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มที่เปราะบาง เช่น คนพิการ ชุมชนชนบท และผู้หญิง จะต้องสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม

(๒) ความยั่งยืน (Sustainability): มีการเรียกร้องให้พัฒนาปัญญาประดิษฐ์ สีเขียว เพื่อลดตัวบ่งชี้ปริมาณก๊าซเรือนกระจก (Carbon footprint) เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์ประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ จำนวนมาก รวมถึงการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในวงกว้างทั่วโลก

(๓) สิทธิมนุษยชน (Human Rights): นโยบายปัญญาประดิษฐ์ ต้องปกป้อง ความเป็นส่วนตัว ป้องกันการใช้การเฝ้าระวังในทางที่ผิด และหลีกเลี่ยงอคติ

(๔) ระบบตุลาการ (Judicial Systems): ปัญญาประดิษฐ์ควรเป็นตัวช่วย สนับสนุน ไม่ใช่แทนที่การตัดสินใจของมนุษย์ในกระบวนการยุติธรรม

๓.๔ การประชุมทวิภาคี (Bilateral Meetings)

๓.๔.๑ นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้หารือกับนางอเดรีย อาซูลเลย์ (H.E. Ms. Audrey Azoulay) ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก ในระหว่างการประชุม GFEAI 2025 โดยทั้งสองฝ่าย เห็นพ้องว่า การศึกษาและการพัฒนาทักษะดิจิทัลมีความสำคัญต่อการเตรียมคนสำหรับโลกอนาคต โดยเฉพาะ การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรด้านปัญญาประดิษฐ์ และการส่งเสริมผู้หญิงในการศึกษาสายวิทยาศาสตร์และปัญญาประดิษฐ์ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญา

ทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายซอฟต์แวร์ของไทย นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้แสดงความห่วงกังวลต่อการใช้อย่างผิดกฎหมายปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิด เช่น Deepfake และเสนอความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการใช้อย่างมีจริยธรรม โปร่งใส และยั่งยืน สะท้อนความพร้อมของไทยในการเดินทางร่วมกับประชาคมโลกบนเส้นทางการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ที่รับผิดชอบต่อสังคม

๓.๔.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้มีโอกาสร่วมหารือทวิภาคีกับรัฐมนตรีและผู้แทนระดับสูงของแต่ละประเทศในระหว่างการประชุม GFEAI 2025 โดยมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) มาเลเซีย ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนประเด็นความร่วมมือด้านดิจิทัลที่สำคัญ ได้แก่ เมืองอัจฉริยะ (AI Cities) ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และอุตสาหกรรมเกมและแอนิเมชัน ซึ่งสะท้อนถึงความตั้งใจร่วมกันของทั้งสองประเทศในการสร้างสภาพแวดล้อมดิจิทัลที่ปลอดภัยและยั่งยืน เพื่อยกระดับความร่วมมือด้านดิจิทัลในภูมิภาคอาเซียนร่วมกัน

(๒) คอโมโรส ทั้งสองฝ่ายได้เน้นย้ำถึงความร่วมมือด้านดิจิทัลร่วมกัน โดยเฉพาะการถ่ายทอดองค์ความรู้และการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรด้านดิจิทัลให้แก่คอโมโรส ซึ่งประเทศไทยยินดีสนับสนุนและพร้อมผลักดันความร่วมมือด้านการศึกษาร่วมกันต่อไป อันจะเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับศักยภาพดิจิทัลของทั้งสองประเทศอย่างยั่งยืน

(๓) ยูเนสโก ทั้งสองฝ่ายได้เน้นย้ำถึงความร่วมมือด้านจริยธรรมและธรรมาภิบาลของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) โดยไทยในฐานะเจ้าภาพประชุม GFEAI 2025 ได้แสดงบทบาทผู้นำระดับภูมิภาค ผ่านการผลักดันการใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ไทยยังได้แสดงความสนใจจัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการด้านธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ของภูมิภาค” (AI Governance Practices Center) เพื่อสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการเสริมสร้างขีดความสามารถและเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในระดับนานาชาติ ขณะเดียวกัน ยูเนสโกได้แสดงความสนใจในการขยายความร่วมมือด้าน AI กับอาเซียน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถดิจิทัลและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมในภูมิภาค

(๔) อินโดนีเซีย ทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงความร่วมมือด้านการส่งเสริมจริยธรรมและธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบร่วมกัน โดยไทยพร้อมแบ่งปันประสบการณ์ด้าน AI Ethics เพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายได้หารือเรื่องการกำกับดูแลแพลตฟอร์มดิจิทัล และแนวทางการดำเนินความร่วมมือภายใต้บันทึกความเข้าใจที่ลงนามร่วมกันเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เพื่อยกระดับความร่วมมือด้านดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ และแสดงถึงความมุ่งมั่นของทั้งสองประเทศในการขับเคลื่อนอาเซียนสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

๓.๕ การปรับปรุงความตกลงประเทศเจ้าบ้านระหว่างราชอาณาจักรไทยกับยูเนสโกเพิ่มเติมจากที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้

ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้ประชุมและมีมติเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ เห็นชอบการเป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุม GFEAI 2025 และให้ความเห็นชอบลงนามความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ ร่วมกับยูเนสโก ซึ่งยูเนสโกได้แจ้งขอเสนอปรับปรุงถ้อยคำความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ เพิ่มเติม ซึ่งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นว่าการปรับเปลี่ยนดังกล่าวไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ข้างต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(ก) ประเภทผู้ที่จะเชิญเข้าร่วมการประชุม

เป็นการเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ ในส่วนของ “ผู้เข้าร่วม” ภายใต้สาระสำคัญของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ โดยเพิ่มเติมผู้มีสิทธิเข้าร่วม โดยเพิ่มถ้อยคำให้ประเทศสมาชิกและหน่วยงานต่าง ๆ ของสหประชาชาติอาจส่งผู้แทนเข้าร่วมงานได้ หรือผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกอาจเชิญผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมงานได้ ทั้งนี้ การเพิ่มเติมถ้อยคำตามข้อกำหนดดังกล่าวไม่กระทบต่อสิทธิหน้าที่ ค่าใช้จ่าย ตลอดจนข้อกำหนดอื่นที่อาจทำให้ประเทศเจ้าบ้าน (ประเทศไทย) เสียประโยชน์ นอกจากนี้ อาจเป็นประโยชน์ที่จะเป็นการกระตุ้นการใช้จ่ายซึ่งเกิดขึ้นจากผู้เดินทางเข้าร่วมงานดังกล่าว

(ข) เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน และการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

เข้า - ออกประเทศ

เป็นการแก้ไขเนื้อหาของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ ในส่วนของ “เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน” และ “การอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้า - ออกประเทศ” โดยที่การแก้ไขถ้อยคำบางส่วนนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของประเทศไทยเพื่ออำนวยความสะดวก เช่น การเข้าและออกประเทศไทย เป็นต้น

(ค) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

เป็นการเพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามข้อกำหนดดังกล่าว ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดหลักการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขององค์การยูเนสโก (The UNESCO Principles on Personal Data Protection and Privacy) และหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว เห็นว่าข้อกำหนดดังกล่าว อาทิ สิทธิของเจ้าของข้อมูลในการ เข้าถึง แก้ไข ลบ ข้อมูลส่วนบุคคลของตน ซึ่งมีความสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น การเพิ่มเติมข้อกำหนดดังกล่าวไม่กระทบต่อการดำเนินการของประเทศไทย

(ง) การรับผิดชอบต่อการเกิดอันตรายต่อบุคคลหรือความเสียหายต่อทรัพย์สิน

เป็นการเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ ในส่วนของ “การรับผิดชอบต่อการเกิดอันตรายต่อบุคคลหรือความเสียหายต่อทรัพย์สิน” ภายใต้สาระสำคัญของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ โดยเป็นการปรับแก้ถ้อยคำเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการข้อเรียกร้องต่อความเสียหายต่อองค์การยูเนสโก ดังนั้น การเพิ่มถ้อยคำดังกล่าวทำให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับขอบเขตที่ประเทศไทยต้องรับผิดชอบต่อการจัดการกับความเสียหาย และไม่กระทบต่อการดำเนินการของประเทศไทย

(จ) ข้อกำหนดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ ในส่วนของ “ผู้เข้าร่วม”

- ข้อเอ (a) เป็นการแก้ไขถ้อยคำในส่วนของ การปรับปรุงรายชื่อผู้เข้าร่วม โดยตัดข้อกำหนดที่ให้เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของการประชุม ทั้งนี้ การแก้ไขถ้อยคำดังกล่าวไม่กระทบต่อข้อกำหนดที่กำหนดให้ประเทศไทยต้องปรับปรุงรายชื่อ แต่การปรับปรุงดังกล่าว จะไม่มีข้อกำหนดให้ต้องเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของการประชุมดังกล่าว

- ข้อบี (b) เป็นการเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับข้อกำหนดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ ในส่วนของ “ผู้เข้าร่วม” ภายใต้สาระสำคัญของร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ ตามที่ปรากฏในข้อ ๓.๒ ของหนังสือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ด่วนที่สุด ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๓๑๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ ลงมติเห็นชอบและอนุมัติ

ทั้งนี้ ข้อกำหนดเกี่ยวกับข้อกำหนดหลักการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว เช่น การระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล การใช้ข้อมูลส่วนบุคคล และระยะเวลาในการจัดเก็บ เป็นต้น ดังนั้น การเพิ่มเติมข้อกำหนดดังกล่าวไม่กระทบต่อการดำเนินการของประเทศไทย

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในภาพรวมหน่วยงานดังกล่าวไม่มีข้อขัดข้องต่อการปรับแก้ไขร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ

ทั้งนี้ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและยูเนสโกได้ลงนามความตกลงประเทศเจ้าบ้านฯ เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ สำเนาความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement) ฉบับลงนามสองฝ่าย และคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม GFEAI 2025 ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์ที่สำคัญในหลายมิติ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับเศรษฐกิจ และระดับภาพลักษณ์ระหว่างประเทศ ดังนี้

๔.๑ ยกระดับสถานะประเทศไทยบนเวทีโลก

ประเทศไทยได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยมีบทบาทสำคัญในการร่วมเปิดตัว AI Governance Practice Center (AIGPC) หรือศูนย์ระดับภูมิภาคแห่งแรกด้านการกำกับดูแล AI พร้อมตั้งเป้าหมายยกระดับเป็นศูนย์ประเภทที่ ๒ ภายใต้ยูเนสโก ซึ่งช่วยวางรากฐานให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางนโยบายจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับภูมิภาค

๔.๒ สร้างความร่วมมือระดับนานาชาติ

การประชุมฯ ในครั้งนี้ เน้นการเพิ่มความร่วมมือพหุภาคี โดยยูเนสโกได้ประกาศเปิดตัว ๒ เครือข่ายระดับโลก ได้แก่ เครือข่ายหน่วยงานกำกับดูแลปัญญาประดิษฐ์ และเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมและวิชาการ ซึ่งเปิดโอกาสให้ประเทศไทยเข้าถึงองค์ความรู้ระดับโลก สร้างเวทีในการร่วมกำหนดมาตรฐานจริยธรรมและนโยบายปัญญาประดิษฐ์ร่วมกับนานาชาติ

๔.๓ กระตุ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมและนโยบายภายในประเทศ

การประชุมฯ ส่งผลให้หน่วยงานรัฐและเอกชนไทยตื่นตัวต่อจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องการประเมินความพร้อม [Readiness Assessment Methodology (RAM)] และแนวทาง Soft Governance รวมถึงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาแนวนโยบาย มาตรการการกำกับดูแล และมาตรฐานปัญญาประดิษฐ์ของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๔.๔ สนับสนุนการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจชุมชน

การเข้าร่วมของผู้แทน ๒,๗๗๔ คน จาก ๙๐ ประเทศ และมีรัฐมนตรีหรือเทียบเท่า ๓๒ คน เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ ได้สร้างโอกาสในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยและกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น และช่วยขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

๔.๕ เสริมสร้างความตระหนักและการใช้งานปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม

การประชุมฯ ครอบคลุมหัวข้อสำคัญ เช่น ความท้าทายใหม่ด้านจริยธรรม การออกแบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อความเท่าเทียม ความยั่งยืน สิทธิมนุษยชน และระบบตุลาการ ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในภาคธุรกิจ ภาคประชาชน และหน่วยงานไทย ให้ตระหนักถึงการใช้งานปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม และเตรียมพร้อมต่อการปรับตัว

ในภาพรวม การเป็นเจ้าภาพการประชุม GFEAI 2025 ถือเป็นความสำเร็จครั้งสำคัญของประเทศไทยในการยกระดับบทบาทระดับโลกด้านปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม พร้อมเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่งเสริมเศรษฐกิจ และพัฒนาแนวนโยบายที่ยั่งยืนภายในประเทศอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างความตระหนักรู้ภายในประเทศ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

- ไม่มี -

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ / อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

๗. ข้อมูลหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓)

๗.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement) ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ สำหรับการจัดการประชุม “The Global Forum on the Ethics of Artificial Intelligence in 2025”

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ / คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบผลการประชุม The Global Forum on the Ethics of Artificial Intelligence in 2025

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไชยชนก ชิตชอบ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๖๘๙๑ และ ๐๘ ๖๙๗๘ ๔๖๔๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ thongchai@etda.or.th, chin.p@mdes.go.th